

Czwartek, 26 marca 2009 r.

Wpływ ekstensywnej urbanizacji w Hiszpanii na indywidualne prawa obywateli europejskich, środowisko i stosowanie prawa UE w oparciu o otrzymane petycje

P6_TA(2009)0192

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie wpływu ekstensywnej urbanizacji w Hiszpanii na indywidualne prawa obywateli europejskich, środowisko i stosowanie prawa UE w oparciu o otrzymane petycje (2008/2248(INI))

(2010/C 117 E/31)

Parlament Europejski,

- uwzględniając petycje otrzymane w związku z przedmiotem niniejszej rezolucji, w szczególności petycje 0609/03,
 - uwzględniając prawo kierowania petycją zagwarantowane w art. 194 traktatu WE,
 - uwzględniając art. 192 ust. 1 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Petycji oraz opinię Komisji Prawnej (A6-0082/2009),
- A. mając na uwadze, że proces składania petycji zapewnia obywatelom i mieszkańcom europejskim sposób uzyskania zadośćuczynienia za szkody na drodze pozasądowej, jeżeli są one związane z aspektami działalności Unii Europejskiej,
- B. mając na uwadze, że art. 6 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, że „Unia opiera się na zasadach wolności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności oraz państwa prawnego, które są wspólne dla Państw Członkowskich”,
- C. mając na uwadze, że w art. 6 ust. 2 traktatu UE Unia sama zobowiązuje się do szanowania praw podstawowych zagwarantowanych w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,
- D. mając na uwadze, że każdy obywatel lub mieszkaniec kraju, który podpisał EKPC, twierdzący, że zostały złamane w jego przypadku prawa człowieka, powinien zwrócić się do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, biorąc pod uwagę fakt, iż przed przedstawieniem jakiegokolwiek sprawy przed Trybunałem powinien wyczerpać wszystkie dostępne środki wewnętrzne, zgodnie z art. 35 EKPC,
- E. mając na uwadze, że art. 7 traktatu UE przewiduje procedurę umożliwiającą Unii reagowanie na przypadki naruszania zasad wymienionych w art. 6 ust. 1 oraz poszukiwanie rozwiązań,
- F. mając na uwadze, że art. 7 Traktatu UE przyznaje również Parlamentowi prawo do skierowania do Rady uzasadnionego wniosku o stwierdzenie, czy istnieje wyraźne ryzyko poważnego naruszenia przez państwo członkowskie wartości, na których opiera się Unia,
- G. mając na uwadze, że art. 7 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej gwarantuje ochronę prywatności i życia rodzinnego, w tym prywatnego domu obywateli, oraz że art. 8 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przyznaje te same prawa i precyzuje, że „[n]iedopuszczalna jest ingerencja władzy publicznej w korzystanie z tego prawa, z wyjątkiem przypadków przewidzianych przez ustawę i koniecznych w demokratycznym społeczeństwie z uwagi na bezpieczeństwo państwowe, bezpieczeństwo publiczne lub dobrobyt gospodarczy kraju, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób”; mając na uwadze, że Parlament, Rada i Komisja zobowiązały się do przestrzegania postanowień Karty we wszystkich swoich działaniach,

Czwartek, 26 marca 2009 r.

- H. mając na uwadze, że prawo własności prywatnej jest uznane za podstawowe prawo obywateli europejskich w art. 17 karty praw podstawowych, który przewiduje, że „[k]ażdy ma prawo do władania, używania, rozporządzania i przekazania w drodze spadku mienia nabytego zgodnie z prawem” i „[n]ikt nie może być pozbawiony swojej własności, chyba że w interesie publicznym, w przypadkach i na warunkach przewidzianych w ustawie, za słusznym odszkodowaniem za jej utratę wypłaconym we właściwym terminie” oraz że „[k]orzystanie z mienia może podlegać regulacji ustawowej w zakresie, w jakim jest to konieczne ze względu na interes ogólny”,
- I. mając na uwadze art. 18 traktatu WE, który przewiduje, że „[k]ażdy obywatel Unii ma prawo do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich, z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków ustanowionych w niniejszym Traktacie i środkach przyjętych w celu jego wykonania”,
- J. mając na uwadze, że zgodnie z art. 295 traktat WE „nie przesądza w niczym zasad prawa własności w państwach członkowskich”; mając na uwadze, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości zapis ten stanowi jedynie potwierdzenie posiadania przez państwa członkowskie uprawnień w zakresie określania zasad prawa własności; oraz że orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości potwierdziło, iż państwa członkowskie mają bezwzględny obowiązek wykonywania swoich kompetencji w tym zakresie zgodnie z podstawowymi zasadami prawa wspólnotowego, takimi jak swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału (patrz wyrok z dnia 22 czerwca 1976 r. w sprawie C-119/75 *Terrapin przeciwko Terranova* [1976], Zb. Orz. 1039),
- K. mając jednak na uwadze, że Trybunał Sprawiedliwości konsekwentnie orzeka, iż chociaż prawo własności jest częścią ogólnych zasad prawa wspólnotowego, nie jest ono prawem absolutnym i należy postrzegać je w odniesieniu do jego funkcji społecznej, a także mając w związku z tym na uwadze, że jego wykonywanie może zostać ograniczone, o ile ograniczenia takie w istocie odpowiadają celom realizowanym w interesie ogólnym przez Wspólnotę oraz nie stanowią nieproporcjonalnego i nieakceptowanego zakłócenia naruszającego meritum zagwarantowanych praw (wyrok z dnia 10 grudnia 2002 r. w sprawie C-491/01 *British American Tobacco (Investments) i Imperial Tobacco* [2002], Zb. Orz. s. I-11453),
- L. mając na uwadze, niezależnie od tego orzecznictwa, że Trybunał Sprawiedliwości konsekwentnie orzeka, iż jeśli przepisy krajowe wykraczają poza zakres prawa wspólnotowego, Wspólnota nie posiada jurysdykcji w zakresie oceny zgodności tych przepisów z prawami podstawowymi, o których przestrzeganie dba Trybunał (patrz np. postanowienie z dnia 6 października 2005 r. w sprawie C-328/04 *Vajnai* [2005], Zb. Orz. s. I-8577, ust. 12 i 13),
- M. mając na uwadze, że akapit pierwszy art. 1 pierwszego protokołu dodatkowego do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności stanowi, że „[k]ażda osoba fizyczna i prawna ma prawo do poszanowania swego mienia” oraz że „[n]ikt nie może być pozbawiony swojej własności, chyba że w interesie publicznym i na warunkach przewidzianych przez ustawę oraz zgodnie z ogólnymi zasadami prawa międzynarodowego”; mając na uwadze, że w akapicie drugim tego artykułu stwierdza się, że „[p]owyższe postanowienia nie będą jednak w żaden sposób naruszać prawa państwa do stosowania takich ustaw, jakie uzna za konieczne do uregulowania sposobu korzystania z własności zgodnie z interesem powszechnym lub w celu zabezpieczenia uiszczania podatków bądź innych należności lub kar pieniężnych”; a także mając na uwadze, że w chwili ratyfikacji wspomnianego protokołu Hiszpania zgłosiła zastrzeżenie co do art. 1 w świetle art. 33 hiszpańskiej konstytucji, w którym stwierdza się, że: „uznaje się prawo do własności prywatnej i dziedziczenia. 2. Zakres tych praw określa ich funkcja społeczna, zgodnie z przepisami prawa. 3. Nikt nie może być pozbawiony swojej własności lub swoich praw, chyba że w sprawie uznanej za leżącą w interesie publicznym lub w interesie społeczeństwa oraz w zamian za odpowiednie odszkodowanie przewidziane przepisami prawa.”,
- N. mając na uwadze, że według Parlamentu obowiązek zrzeczenia się praw do legalnie nabytych nieruchomości bez uczciwego procesu i należnego odszkodowania, połączony z obowiązkiem pokrycia arbitralnych kosztów za niepożądaną i często niepotrzebną rozbudowę infrastruktury stanowi pogwałcenie podstawowych praw jednostki zawartych w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (patrz np. sprawa *Aka przeciwko Turcji* ⁽¹⁾),

⁽¹⁾ Wyrok z dnia 23 września 1998 r.; zob. również rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 21 czerwca 2007 r. w sprawie rezultatów wizyty rozpoznawczej w regionach Andaluzji, Walencji i Madrytu, przeprowadzonej w imieniu Komisji Petycji (Dz.U. C 146 E z 12.6.2008, s. 340).

Czwartek, 26 marca 2009 r.

- O. mając na uwadze, że w 2008 roku hiszpańskie władze wydały wytyczne dotyczące stosowania przepisów ustawy z 1988 r. o strefie przybrzeżnej, która była lekceważona przez wiele lat, w czasie których wyrządzono ogromne szkody w środowisku naturalnym obszarów przybrzeżnych w Hiszpanii; mając na uwadze, że nawet obowiązujące wytyczne nie wskazują jednoznacznych przepisów wykonawczych dla odnośnych władz lokalnych i regionalnych oraz mając również na uwadze, że wiele z ostatnio złożonych petycji dotyczy wstecznego działania wytycznych oraz arbitralnego niszczenia i burzenia legalnie nabytych nieruchomości osób prywatnych, ich praw do takich nieruchomości oraz ich zdolności do przenoszenia swoich praw w drodze dziedziczenia,
- P. mając na uwadze, że z uwagi na faktyczny przebieg linii demarkacyjnej poszkodowani umocnili się w przekonaniu, że jest ona określana w sposób dowolny ze stratą dla zagranicznych właścicieli, na przykład na wyspie Formentera,
- Q. mając na uwadze, że wspomniana ustawa o strefie przybrzeżnej ma niewspółmierne skutki dla właścicieli nieruchomości, których prawa powinny być w pełni przestrzegane, a jednocześnie w sposób niewystarczający wpływa na rzeczywistych sprawców zniszczeń w strefie przybrzeżnej, którzy w wielu przypadkach odpowiedzialni są za nadmierną urbanizację wybrzeży, łącznie z budową ośrodków wczasowych, i którzy niezmiennie działali z pełną świadomością, iż łamią przepisy wspomnianej ustawy,
- R. mając na uwadze, że podczas obecnej kadencji parlamentarnej Komisja Petycji, działając w odpowiedzi na bardzo dużą liczbę otrzymanych petycji, przeprowadziła szczegółowe badania, przedstawiła trzy sprawozdania w sprawie skali naruszania przysługujących obywatelom UE praw do legalnie nabytych nieruchomości w Hiszpanii oraz szczegółowo przedstawiła obawy odnoszące się do naruszania zasad zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska naturalnego, zaopatrzenia w wodę i jej jakości, a także do procedur dotyczących zamówień publicznych związanych z urbanizacją oraz niewystarczającej kontroli procedur dotyczących urbanizacji sprawowanej przez wiele władz lokalnych i regionalnych w Hiszpanii⁽¹⁾, które aktualnie są przedmiotem postępowania sądowego, tak w Hiszpanii, jak i przed Trybunałem Sprawiedliwości,
- S. mając na uwadze, że istnieją liczne przykłady przypadków, w których wszystkie władze administracyjne – centralna, okręgów autonomicznych oraz lokalne – ponoszą odpowiedzialność za wcielenie w życie niezrównoważonego modelu rozwoju, niosącego za sobą poważne konsekwencje środowiskowe, a także społeczne i gospodarcze,
- T. mając na uwadze, że Parlament Europejski otrzymał wiele petycji od osób fizycznych i różnych stowarzyszeń reprezentujących obywateli UE, w których przedstawiają skargi na temat różnych aspektów działalności urbanistycznej, stwierdzając, że w przypadku wielu problemów przedstawionych w petycjach dotyczących ekspansji urbanistycznej nie zauważa się łamania prawa wspólnotowego – punktem odniesienia są tu komunikaty wystosowywane do państw członkowskich, a w związku z tym powinny one zostać rozwiązane na drodze prawnej w kraju członkowskim, którego dotyczy dana sprawa,
- U. mając na uwadze coraz większą liczbę dowodów świadczących o tym, że władze sądowe w Hiszpanii podjęły już działania w odpowiedzi na wyzwanie wynikające z nadmiernej urbanizacji na wielu obszarach przybrzeżnych, polegające w szczególności na wszczęciu dochodzeń i wniesieniu oskarżeń przeciwko niektórym nieuczciwym urzędnikom lokalnym, którzy swoim działaniem ułatwili bezprecedensowy i nieuregulowany rozwój infrastruktury urbanistycznej z uszczerbkiem dla praw obywateli UE, wskutek czego doszło do nieodwracalnego zniszczenia różnorodności biologicznej i integralności środowiska naturalnego w wielu regionach w Hiszpanii; mając na uwadze, że, jak zauważył Parlament w odpowiedzi na tego rodzaju oskarżenia, procedury są oburzająco powolne, a wyroki wydane w wielu tych sprawach nie mogą zostać wykonane w sposób zadowalający dla poszkodowanych, i z tego względu wielu poszkodowanych obywateli UE spoza Hiszpanii umocniło się w przekonaniu o bezczynności i/lub stronniczości hiszpańskiego wymiaru sprawiedliwości; a także mając na uwadze, że po wyczerpaniu krajowych środków odwoławczych właściwa ścieżka apelacji prowadzi do Trybunału Praw Człowieka,

⁽¹⁾ Zob. wyżej wymienioną rezolucję z dnia 21 czerwca 2007 r. oraz rezolucję z dnia 13 grudnia 2005 r. w sprawie domniemanych nadużyć przy stosowaniu walencjańskiej ustawy o działalności urbanistycznej (LRAU) oraz jej oddziaływania na obywateli europejskich (petycje 609/2003, 732/2003, 985/2002, 1112/2002, 107/2004 i inne) (Dz.U. C 286 E z 23.11.2006, s. 225).

Czwartek, 26 marca 2009 r.

- V. mając na uwadze, że prowadzona na tak szeroką skalę działalność, wspierana przez nieodpowiedzialne władze lokalne i regionalne za pomocą nieodpowiedniego, a czasami nieuzasadnionego ustawodawstwa, które w wielu przypadkach pozostaje w sprzeczności z celami kilku europejskich aktów prawnych, w najwyższym stopniu szkodzi wizerunkowi Hiszpanii i jej szerszym gospodarczym i politycznym interesom w Europie, jak zaszkodziło mu nieodpowiednie wykorzystanie obowiązującego ustawodawstwa urbanistycznego i dotyczącego środowiska naturalnego w hiszpańskich wspólnotach autonomicznych w przypadku niektórych działań urbanistycznych, jak również wykrycie kilku poważnych przypadków korupcji spowodowanych przez takie nadużycia,
- W. mając na uwadze, że regionalni rzecznicy praw obywatelskich często w bardzo trudnych okolicznościach podejmowali działania na rzecz obrony interesów obywateli UE w przypadkach związanych z nadużyciami dotyczącymi urbanizacji, pomimo że władze regionalne w niektórych regionach autonomicznych mogły zignorować ich wysiłki,
- X. mając na uwadze, że art. 33 konstytucji hiszpańskiej odnosi się do indywidualnych praw własności oraz że dostępne są odmienne wykładnie tego artykułu, co w szczególności dotyczy własności przeznaczonej na użytek społeczny w odróżnieniu od praw osób fizycznych do legalnie nabytych domów i mieszkań; mając na uwadze, że nie wydane zostało orzeczenie o stosowaniu prawa gruntowego w regionie Walencji,
- Y. mając na uwadze, że art. 47 konstytucji hiszpańskiej określa, że wszyscy Hiszpanie mają prawo do godnego i odpowiedniego miejsca zamieszkania i gwarantuje, że rolą władz publicznych jest promowanie niezbędnych warunków oraz ustalenie odpowiednich norm, aby prawo to było realizowane, regulując wykorzystanie gruntów zgodnie z interesem ogólnym w celu uniemożliwienia spekulacji,
- Z. mając na uwadze, że rząd krajowy w Hiszpanii ma obowiązek stosowania traktatu WE oraz występowania w obronie i zapewnienia stosowania całego prawa europejskiego na jej terytorium, niezależnie od wewnętrznej organizacji władz politycznych ustanowionej konstytucją Królestwa Hiszpanii,
- AA. mając na uwadze, że Komisja, działając zgodnie z uprawnieniami przyznanymi jej na mocy art. 226 traktatu WE, wszczęła przeciwko Hiszpanii postępowanie przed Trybunałem Sprawiedliwości w sprawie dotyczącej nadużyć związanych z nadmierną urbanizacją mających miejsce w Hiszpanii, która to sprawa bezpośrednio dotyczy stosowania przez władze walencjańskie dyrektywy w sprawie zamówień publicznych ⁽¹⁾,
- AB. mając na uwadze, że Komisja, na wniosek Komisji Petycji, wszczęła dochodzenie w sprawie ponad 250 projektów urbanistycznych, które uzyskały negatywną opinię właściwych organów ds. inżynierii wodnej i organów zajmujących się dorzeczami i które mogą w związku z tym zostać zaklasyfikowane jako naruszające dyrektywę w dziedzinie polityki wodnej ⁽²⁾, szczególnie w Andaluzji, Kastylii-La Manchy, Murcji i Walencji,
- AC. mając na uwadze, że wiele z tych projektów urbanizacyjnych jest odseparowanych od skonsolidowanych obszarów miejskich, które wymagały ogromnych wydatków na podstawowe usługi, takie jak energia elektryczna i woda oraz na infrastrukturę drogową; mając na uwadze, że inwestycje na takie projekty często obejmują dofinansowanie z UE,
- AD. mając na uwadze, że w wielu udokumentowanych przypadkach nadużyć związanych z urbanizacją w Hiszpanii Komisja nie podejmowała wystarczająco przekonujących działań, nie tylko jeśli chodzi o egzekwowanie przestrzegania zasady ostrożności przewidzianej w przepisach dotyczących środowiska naturalnego, lecz także z powodu swobodnego interpretowania przez nią aktów uchwalonych przez władze lokalne lub regionalne i mających obowiązującą moc prawną, takich jak „tymczasowe zatwierdzenie” zintegrowanego planu rozwoju obszarów miejskich przez władzę lokalną,

⁽¹⁾ Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz.U. L 134 z 30.04.2004, s. 114).

⁽²⁾ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1).

Czwartek, 26 marca 2009 r.

- AE. mając na uwadze, że celem dyrektywy w sprawie strategicznej oceny wpływu na środowisko ⁽¹⁾, której art. 3 jednoznacznie dotyczy turystyki i urbanizacji, jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska naturalnego i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowywaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, oraz mając na uwadze, że zgodnie z ramową dyrektywą wodną państwa członkowskie winny zapobiegać pogarszaniu się stanu swoich wód i propagować zrównoważone korzystanie z zasobów słodkiej wody,
- AF. mając na uwadze, że kolejne wizyty rozpoznawcze Komisji Petycji wykazały, iż niektóre z władz lokalnych i regionalnych (nie tylko w regionach przybrzeżnych) często wydają się błędnie pojmować te cele przy proponowaniu programów ekstensywnej urbanizacji lub udzielaniu na nie zgody; mając na uwadze, że większość planów urbanistycznych zakwestionowanych w petycjach dotyczy zmiany klasyfikacji obszarów wiejskich na tereny przeznaczone do urbanizacji – ze znaczną korzyścią ekonomiczną dla firm budowlanych i deweloperów; mając również na uwadze wiele przypadków usuwania z wykazów lub przeklasyfikowywania terenów chronionych lub terenów, które powinny być chronione, ponieważ są wrażliwe pod względem różnorodności biologicznej, oraz wiele przypadków braku uwzględnienia tych terenów w wykazie, czego celem jest właśnie umożliwienie urbanizacji danego obszaru,
- AG. mając na uwadze, że sytuacja taka zwiększa nadużycia o skutkach odczuwanych przez tysiące obywateli UE, którzy na skutek planów firm budowlanych nie tylko utracili legalnie nabyte nieruchomości, lecz także zostali zmuszeni do pokrycia arbitralnych kosztów niechcianych, często niepotrzebnych i nieuzasadnionych projektów dotyczących infrastruktury mających bezpośredni wpływ na ich prawa własności, co ostatecznie doprowadziło do finansowej i emocjonalnej katastrofy wielu rodzin,
- AH. mając na uwadze, że wiele tysięcy obywateli europejskich w różnych okolicznościach zakupiło nieruchomości w Hiszpanii, czego dokonało w dobrej wierze, przy pomocy lokalnych prawników, urbanistów i architektów, jedynie z takim skutkiem, że obywatele ci stali się następnie ofiarami nadużyć związanych z urbanizacją, których dopuścili się pozbawione skrupułów władze lokalne, wskutek czego ich nieruchomości zostały przeznaczone do rozbiórki, ponieważ stwierdzono, że ich domy zostały wybudowane nielegalnie, a zatem są bezwartościowe i nie mogą zostać sprzedane,
- AI. mając na uwadze, że pośrednicy nieruchomości w państwach członkowskich, takich jak Wielka Brytania, a także inne podmioty świadczące usługi związane z rynkiem nieruchomości w Hiszpanii, nadal sprzedają nieruchomości w ramach nowych projektów urbanizacyjnych, pomimo iż muszą oni być świadomi tego, że istnieje duże prawdopodobieństwo, iż dany projekt nie zostanie ukończony lub wybudowany,
- AJ. mając na uwadze, że naturalne wyspy śródziemnomorskie i obszary przybrzeżne w Hiszpanii uległy w ostatnim dziesięcioleciu rozległym zniszczeniom spowodowanym stosowaniem na dużą skalę cementu i betonu w tych regionach w sposób, który wywarł skutki nie tylko na delikatne środowisko przybrzeżne – którego znaczna część nominalnie podlega ochronie na mocy dyrektywy siedliskowej ⁽²⁾/Natura 2000 i dyrektywy ptasiej ⁽³⁾, jak obszary w Cabo de Gata (Almeria) i w Murcji – lecz także na działalność społeczną i kulturalną na wielu obszarach, co jest tragiczną i niepowetowaną stratą z punktu widzenia ich tożsamości kulturowej i dziedzictwa kulturowego oraz integralności środowiska naturalnego, a doszło do tego z powodu chciwości i spekulacji niektórych władz lokalnych i przedstawicieli przemysłu budowlanego, którym udało się odnieść ogromne korzyści z działalności prowadzonej w tym zakresie, przy czym większość tych korzyści przypadła w udziale innym krajom ⁽⁴⁾,
- AK. mając na uwadze, że ten model wzrostu ma negatywny wpływ również na sektor turystyczny, gdyż jest to model niszczący turystykę wysokiej jakości, ponieważ niszczy walory środowiskowe i przyczynia się do nadmiernej ekspansji urbanistycznej,
- AL. mając na uwadze, że chodzi o model wyniszczający dobra kulturowe, niszczący wartości i wyznaczniki tożsamości fundamentalne w hiszpańskiej różnorodności kulturowej, strefy badań archeologicznych, budynki i miejsca o wartości kulturowej, jak również otoczenie naturalne i pejzaż,

⁽¹⁾ Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U. L 197 z 21.07.2001, s. 30).

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 103 z 25.4.1979, s. 1).

⁽⁴⁾ Patrz ostatnie sprawozdania wydane przez Bank Hiszpanii, Greenpeace i Transparency International.

Czwartek, 26 marca 2009 r.

- AM. mając na uwadze, że przemysł budowlany, który osiągnął znaczne zyski w ciągu ostatnich lat szybkiego rozwoju gospodarczego, stał się główną ofiarą obecnego załamania się rynków finansowych, wywołanego częściowo przez ryzykowne przedsięwzięcia o charakterze spekulacyjnym w sektorze budownictwa mieszkaniowego, oraz mając na uwadze, że sytuacja ta ma skutki nie tylko dla samych przedsiębiorstw, które stoją obecnie w obliczu upadłości, lecz także dla dziesiątków tysięcy pracowników przemysłu budowlanego, którzy stoją obecnie w obliczu bezrobocia na skutek prowadzenia nierównoważonych strategii dotyczących urbanizacji i którzy także obecnie są ofiarami tych strategii,
1. wzywa rząd Hiszpanii oraz rządy regionów, których ta sprawa dotyczy, do przeprowadzenia gruntownego przeglądu i nowelizacji wszystkich przepisów prawnych mających wpływ na prawa indywidualnych właścicieli nieruchomości w następstwie masowej urbanizacji w celu ukrócenia praktyk naruszania praw i obowiązków przewidzianych w traktacie WE, w Karcie praw podstawowych i europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz w odpowiednich dyrektywach UE, a także w innych konwencjach, których UE jest stroną;
 2. wzywa władze hiszpańskie do zniesienia wszystkich przepisów i organów prawnych, które ułatwiają spekulacje, takich jak urzędnik ds. urbanizacji („agente urbanizador”);
 3. uważa, że właściwe władze regionalne powinny zawiesić i znowelizować wszystkie nowe plany urbanistyczne, które nie spełniają ścisłych kryteriów trwałości środowiska naturalnego i odpowiedzialności społecznej i które nie gwarantują poszanowania praw własności do legalnie nabytych nieruchomości, oraz wstrzymać i anulować wszystkie obecne prace, w przypadku których nie były przestrzegane lub stosowane kryteria określone w prawie UE, co w szczególności dotyczy udzielania zamówień dotyczących urbanizacji i zgodności z przepisami odnoszącymi się do wód i środowiska naturalnego;
 4. zwraca się do hiszpańskich władz o zagwarantowanie, że żaden akt administracyjny, który nakładałby na obywatela obowiązek zrzeczenia się nabytej zgodnie z prawem własności prywatnej, nie znajdzie podstawy prawnej w przepisach, które zostały przyjęte po dacie wybudowania rzeczonyj nieruchomości, gdyż byłoby to sprzeczne z zasadą, iż akty administracyjne nie działają wstecz, która jest zasadą ogólną prawa wspólnotowego (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 stycznia 1985 r. w sprawie 234/83 *Gesamthochschule Duisburg*, [1985] Zb. Orz. s. 333) i podważyłoby daną obywatelom gwarancję pewności prawnej, zaufania i uzasadnionych oczekiwań względem ochrony zapewnianej przez prawo UE;
 5. wzywa władze hiszpańskie do rozwinięcia kultury przejrzystości ukierunkowanej na informowanie obywateli na temat zarządzania gruntami i dawanie w ten sposób impulsu rzeczywistym mechanizmom informacji i uczestnictwa obywateli w tym procesie;
 6. wzywa rząd hiszpański do zorganizowania debaty publicznej z udziałem wszystkich organów administracyjnych, która miałaby na celu przygotowanie dogłębnej analizy tematu poprzez utworzenie komisji roboczej do spraw rozwoju urbanistycznego Hiszpanii umożliwiającej podjęcie kroków prawnych przeciwko spekulacjom i nierównoważonemu rozwojowi;
 7. wzywa właściwe władze krajowe i regionalne do ustanowienia działających mechanizmów sądowych i administracyjnych, z udziałem regionalnych rzeczników praw obywatelskich, posiadających kompetencje umożliwiające usprawnienie procesu odwoławczego i przyznawania odszkodowania ofiarom nadużyć związanych z urbanizacją z powodu błędnego zastosowania przepisów obowiązującego ustawodawstwa;
 8. zwraca się do właściwych organów finansowych i handlowych zajmujących się przemysłem budowlanym i urbanizacyjnym o udział wraz z władzami politycznymi w poszukiwaniu rozwiązań problemów, wynikłych z urbanizacji na szeroką skalę, która dotknęła wielu obywateli UE, którzy zdecydowali się wykorzystać możliwości zapewnione postanowieniami traktatu UE i zgodnie z art. 44 skorzystali z prawa przedsiębiorczości w państwie członkowskim niebędącym krajem ich pochodzenia;
 9. apeluje do właściwych władz krajowych, regionalnych i lokalnych o zagwarantowanie sprawiedliwego rozstrzygnięcia wielu toczących się spraw wniesionych przez obywateli UE, którzy ucierpieli w wyniku nieukończenia budowy swoich domów z powodu nieudolnego planowania i koordynacji między instytucjami i przedsiębiorstwami budowlanymi;

Czwartek, 26 marca 2009 r.

10. zauważa, że jeśli poszkodowane osoby nie uzyskają zadośćuczynienia w hiszpańskich sądach, będą zmuszone odwołać się do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, biorąc pod uwagę fakt, że domniemane naruszenia podstawowego prawa do własności nie wchodzą w zakres jurysdykcji Trybunału Sprawiedliwości;
11. wzywa instytucje UE do udzielenia władzom hiszpańskim porady i pomocy, jeśli o takowe się zwróci, aby umożliwić im skuteczne przezwyciężenie katastrofalnych skutków, które prowadzona na szeroką skalę urbanizacja wywiera na życie obywateli, w odpowiednio krótkim, lecz rozsądnym terminie;
12. wzywa jednocześnie Komisję do zapewnienia ścisłego przestrzegania prawa wspólnotowego oraz poszanowania celów określonych w dyrektywach wymienionych w niniejszej rezolucji, tak aby były one przestrzegane;
13. wyraża głębokie zaniepokojenie w związku z faktem, że organy wymiaru sprawiedliwości i organy sądownicze w Hiszpanii napotkały trudności w radzeniu sobie ze skutkami, jakie miała dla życia ludzi prowadzona na szeroką skalę urbanizacja, o czym świadczą tysiące zażaleń w tej sprawie, otrzymane przez Parlament i właściwą komisję parlamentarną;
14. za niepokojący uważa fakt, że wśród składających petycje powszechny wydaje się brak zaufania do hiszpańskiego systemu wymiaru sprawiedliwości jako skutecznego narzędzia w dochodzeniu odszkodowania i sprawiedliwości;
15. wyraża zaniepokojenie brakiem należytej transpozycji dyrektyw w sprawie prania pieniędzy⁽¹⁾, co obecnie jest przedmiotem postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom traktatowym państwa członkowskiego i co ograniczyło przejrzystość i ściganie prawne nielegalnego obrotu kapitałem finansowym, w tym inwestycji w niektóre duże projekty urbanizacyjne;
16. jest zdania, że osoby, które działając w dobrej wierze zakupiły w Hiszpanii nieruchomość i których transakcja została uznana za nielegalną, powinny mieć prawo do uzyskania odpowiedniego odszkodowania za pośrednictwem hiszpańskich sądów,
17. uważa, że osoby prywatne, które nabyły nieruchomość w Hiszpanii i były świadome prawdopodobnej nielegalności danej transakcji, mogą zostać zobowiązane do poniesienia kosztów podjętego przez siebie ryzyka, co powinno tym bardziej stosować się *a fortiori* przez analogię do podmiotów pracujących zawodowo w tym sektorze; uważa w związku z tym, że deweloperzy, którzy zawierając umowy powinni być świadomi ich niezgodności z prawem, nie powinni być uprawnieni do otrzymania odszkodowania z tytułu odstąpienia od realizacji planów urbanistycznych z powodu braku zgodności z przepisami prawa krajowego i wspólnotowego, ani nie powinno im przysługiwać automatyczne prawo do zwrotu już poniesionych kosztów na rzecz władz miejskich, jeśli zostały one poniesione ze świadomością, iż zawarta umowa jest prawdopodobnie niezgodna z przepisami prawa;
18. uważa jednak, że podstawową przyczyną wielu problemów związanych z urbanizacją są brak jasności, precyzji i pewności w zakresie indywidualnych praw własności określonych w obowiązujących przepisach prawnych oraz brak właściwego i konsekwentnego stosowania prawa dotyczącego środowiska naturalnego, co z kolei, w połączeniu z pewną swobodą procesu sądowego, nie tylko spotęgowało problem, lecz także doprowadziło do powszechnej korupcji, której ofiarami ponownie padli głównie obywatele UE i która przyniosła również znaczne straty państwu hiszpańskiemu;
19. popiera wnioski regionalnej rzeczniczki praw obywatelskich (Síndica de Greuges) regionu Walencji, instytucji o uznanym prestiżu, jeśli chodzi o ochronę praw podstawowych obywateli, która głosi, że prawa właścicieli mogły zostać naruszone poprzez zaniżanie wartości nieruchomości przez urzędnika ds. urbanizacji, bądź w związku z przymusem poniesienia obciążeń urbanistycznych przez niego nałożonych i nierzadko nadmiernych;

(¹) Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz.U. L 309 z 25.11.2005, s. 15). Dyrektywa Komisji 2006/70/WE z dnia 1 sierpnia 2006 r. ustanawiająca środki wykonawcze do dyrektywy 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do definicji osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne, jak również w odniesieniu do technicznych kryteriów stosowania uproszczonych zasad należytej staranności wobec klienta oraz wyłączenia z uwagi na działalność finansową prowadzoną w sposób sporadyczny lub w bardzo ograniczonym zakresie (Dz.U. L 214 z 4.8.2006, s. 29).

Czwartek, 26 marca 2009 r.

20. uważa, że dostęp do informacji i udział obywateli w procesie urbanistycznym musi być zagwarantowany już na samym początku poprzez dostarczanie obywatelom informacji na temat środowiska naturalnego w sposób jasny, prosty i zrozumiały;

21. uważa jednocześnie, że ani w aktualnie obowiązującym prawie ani poprzez odpowiednie władze nie została wskazana definicja „interesu ogólnego”, w związku z czym definicja ta objęła projekty nieprzyczyniające się do zrównoważonego rozwoju z punktu widzenia środowiska naturalnego, ignorując w niektórych przypadkach negatywne oceny wpływu na środowisko naturalne i sprawozdania konfederacji hydrograficznej;

22. uznaje i popiera starania władz hiszpańskich mające na celu ochronę środowiska naturalnego w strefie przybrzeżnej oraz, tam gdzie to możliwe, jego odbudowę w sposób, który umożliwi bioróżnorodność i przywrócenie naturalnie występujących gatunków fauny i flory; w tym szczególnym kontekście apeluje do władz hiszpańskich, aby bezzwłocznie dokonały przeglądu i w razie konieczności zmieniły ustawę o strefie przybrzeżnej w celu ochrony praw prawowitych właścicieli domów i tych, którzy posiadają małe działki w obszarach przybrzeżnych, które nie wywierają negatywnego wpływu na środowisko w strefie przybrzeżnej; podkreśla, że taka ochrona nie powinna dotyczyć przedsięwzięć o charakterze spekulacyjnym, które nie sprzyjają przestrzeganiu przepisów unijnych dyrektyw środowiskowych; zobowiązuje się dokonać przeglądu petycji, które zostały złożone w związku z tą kwestią, w świetle odpowiedzi otrzymanych od właściwych władz hiszpańskich;

23. wyraża zaniepokojenie w związku z planami zagospodarowania przestrzennego w okręgu miejskim Marbella w Andaluzji, gdzie dziesiątki tysięcy domów wybudowanych nielegalnie i prawdopodobnie niezgodnie z prawodawstwem UE w zakresie ochrony środowiska i udziału społeczeństwa, polityki wodnej i zamówień publicznych, ma zostać wkrótce zalegalizowanych przez nowy powszechny plan zagospodarowania przestrzennego miasta, czego rezultatem będzie brak pewności prawnej i środków zabezpieczających dla nabywców domów, właścicieli nieruchomości i wszystkich obywateli;

24. składa wyrazy uznania regionalnym rzecznikom praw obywatelskich („síndics de greuges”) i ich pracownikom, a także bardziej gorliwym prokuratorom („fiscals”), którzy ostatnio podjęli ogromne wysiłki w celu przywrócenia stosowania przez instytucje dotknięte tym problemem właściwych procedur dotyczących tych kwestii, oraz całkowicie popiera ich działania;

25. pochwała również działania osób, które złożyły petycje, ich stowarzyszeń i stowarzyszeń lokalnych społeczności, zrzeszających dziesiątki tysięcy obywateli hiszpańskich i obywateli innych krajów, którzy zwrócili uwagę Parlamentu na te kwestie i pomogli w ochronie podstawowych praw swoich sąsiadów oraz wszystkich osób odczuwających skutki tego złożonego problemu;

26. przypomina, że dyrektywa w sprawie oceny skutków wywieranych na środowisko naturalne ⁽¹⁾ i dyrektywa w sprawie strategicznej oceny wpływu na środowisko ⁽²⁾ nakładają obowiązek skonsultowania się ze społecznością, której dotyczą przedsięwzięcia, na etapie ustanawiania i sporządzania planów, a nie – jak często miało miejsce w przypadkach, na które zwrócono uwagę Komisji Petycji – po faktycznym uzgodnieniu planów przez władzę lokalną; w tym samym kontekście przypomina, że również wszelkie znaczące zmiany istniejących planów winny następować zgodnie z tą procedurą oraz że plany muszą również być aktualne, a nie – jak się powszechnie zdarza – niedokładne lub zdezaktualizowane;

27. przypomina również, że art. 91 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 ⁽³⁾ uprawnia Komisję do wstrzymania biegu terminu płatności funduszy strukturalnych, a art. 92 uprawnia ją do zawieszenia płatności dla danego państwa członkowskiego lub regionu oraz do dokonania korekt dotyczących finansowanych projektów, które uznano za nie w pełni zgodne z przepisami dotyczącymi stosowania odpowiednich aktów prawnych UE;

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz.U. L 175 z 5.7.1985, s. 40).

⁽²⁾ Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U. L 197 z 21.7.2001, s. 30).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności (Dz.U. L 210 z 31.7.2006, s. 25).

Czwartek, 26 marca 2009 r.

28. przypomina również, że Parlament, jako władza budżetowa, może także zdecydować o umieszczeniu funduszy przeznaczonych na polityki spójności w rezerwie do czasu rozwiązania problemu, jeśli uzna to za konieczne do przekonania państwa członkowskiego do położenia kresu poważnemu naruszaniu przepisów i zasad, których państwo to winno przestrzegać zgodnie z traktatem lub na skutek stosowania prawa UE;
29. zgodnie z wnioskami zawartymi w poprzednich rezolucjach ponownie kwestionuje metody wyboru firm budowlanych oraz często nadmierne uprawnienia nadawane urbanistom i deweloperom przez niektóre władze lokalne, kosztem lokalnych społeczności oraz obywateli, którzy mieszkają w danym miejscu;
30. ponownie wzywa lokalne władze do konsultowania się z obywatelami i do angażowania ich w projekty urbanistyczne w celu wspierania sprawiedliwej, przejrzystej i zrównoważonej urbanizacji tam, gdzie jest to konieczne, w interesie lokalnych społeczności, a nie tylko deweloperów, agentów nieruchomości i innych zainteresowanych podmiotów;
31. wzywa władze odpowiadające za kwestie urbanistyczne, aby rozszerzyły procedury konsultacji urbanistycznej na właścicieli nieruchomości powiadamianych za potwierdzeniem odbioru o wszelkich zmianach dotyczących klasyfikacji własności oraz aby proponowały organom lokalnym wysyłanie bezpośrednich i osobistych zaproszeń podczas przeprowadzania procedury apelacyjnej w odniesieniu do planów zagospodarowania lub przekształceń;
32. zdecydowanie potępia nielegalne praktyki niektórych deweloperów polegające na podstępny podważaniu prawa własności nieruchomości, przysługującego obywatelom UE, poprzez ingerowanie w ewidencję gruntów i katastry oraz wzywa lokalne władze do ustanowienia odpowiednich zabezpieczeń prawnych w celu przeciwdziałania tego rodzaju praktykom;
33. potwierdza, że w przypadkach, gdy należne jest odszkodowanie za utratę własności, powinno ono być odpowiednio wysokie, zgodnie z prawem oraz z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka;
34. przypomina, że dyrektywa dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych ⁽¹⁾ zobowiązuje wszystkie państwa członkowskie do zapewnienia konsumentom, którzy stali się ofiarami takich praktyk, odpowiednich środków umożliwiających skorzystanie z prawnego zadośćuczynienia i innych środków prawnych oraz do zagwarantowania, że w odniesieniu do takich praktyk stosowane są odpowiednie sankcje;
35. ponownie wzywa Komisję do zainicjowania kampanii informacyjnej skierowanej do obywateli UE nabywających nieruchomości w państwie członkowskim innym niż ich własne;
36. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji oraz Radzie, jak również rządowi i parlamentowi Królestwa Hiszpanii, władzom wspólnot autonomicznych i ich regionalnym zgromadzeniom, krajowym i regionalnym rzecznikom praw obywatelskich oraz osobom, które złożyły petycje.

(1) Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 149 z 11.6.2005, str. 22).